

Nitzotzot Min HaNer

WAR

Volume #10, March 2003

PEACE 3

WAR – THE MOST NORMAL ABNORMAL CONDITION OF MAN 6

TORAH DIRECTIVES RELATING TO WAR 9

DIFFERENT TYPES OF WARS 10

EXEMPTIONS 10

THE ETHICS OF DECLARING AND FIGHTING WAR 12

LAWS PREVENTING MORAL BREAKDOWN IN THE HEAT OF THE BATTLE 14

THE JEWISH SOLDIER AT WAR TODAY 18

BITACHON, EMUNA AND WAR 20

SOME GENERAL STATISTICS ON WAR 26

THE HUMAN COST OF WAR 28

War! The topic of the day. One close to Jewish hearts everywhere, most recently both in the context of the Palestinian ‘miniwar’ and the US/Coalition led “Operation Enduring Freedom/ Iraqi Freedom”.

Heartbreaking images, various viewpoints, attitudes and opinions from across the entire spectrum have been published and broadcast in every medium possible. Many deep, moral and emotional issues related to the validity, necessity and means of war have been brought to the fore. High profile statements have been made and sides taken, but as Jews, it is a struggle to find meaning and direction from a Torah perspective on these issues today.

As a nation, we Jews are much more familiar with war than we would like. We have, in recent and distant history, fought many wars as well as suffered the myriad effects of wars fought by our galus host nations.

*“War” in the Jewish perspective is much more than just an issue of conflicting nations engaging in battle. **כי תצא למלחמה**: We Jews “battle” our evil inclinations – a very private form of war with oneself and one’s baser instincts. War can also refer to “machlokes” some of which is productive and legitimate, as when in the realm of differing opinions in Halacha, Hashkafah and Torah thought, and some of which is negative and destructive. There is also Kanaus– the selfless and decisive, even harsh and uncompromising, defense of G-d’s Glory and His Torah.*

*In this issue we offer some Torah sources and perspectives on war and peace, in its literal sense, as well as providing some relevant information and opinions on war in general human history. (We have simplified the text to facilitate easy reading, though we urge you to look at the footnotes as well.) We hope that, as **עניני דיומא**, this edition will be of benefit, helping to facilitate your own further research.*

PEACE

Any discussion of the Torah approach to war must start with the mention of Peace. Only when one understands how fundamental and central the ethic of peace is to Judaism, can one begin to comprehend and integrate the Torah concept of war. Olam HaZeh is comprised of much evil that sometimes demands doing battle – unforgiving, decisive, even merciless battle. It is the same Judaism which tells us that Shaul HaMelech's mercy was misplaced when he saved Agag which instructs us to end every Shemoneh Esreh with a brocha about peace, every Kadish with the words Oseh Shalom, every benching to include the same blessings of peace.

נחזי אגן – Let us take a look:

- 1) Initiating and bringing peace and harmony between man and his fellow man is one of the few mitzvos with clearly promised benefits in this world and in Olam Haba. (Pe'ah 1:1)
- 2) As a reward for his **ותרנות** and actively pursuing and ensuring peace, Aharon HaCohen was awarded the **כהונה** for all generations, the loftiest and holiest position in **כלל ישראל**, which includes the honor of 'direct communication' in the Kodesh KaDashim on behalf of the entire nation,
- 3) One may even lie (in certain circumstances) to preserve the peace (Yevamos 65:B).
- 4) Peace is priceless for Hashem's name is Shalom (Bamidbar Raba 11:18).
- 5) Hashem chose peace as the ultimate blessing for **כלל ישראל** (Uktzin 3:11, Vayikra Raba 9:9, Toras Kohanim Sifra Bechukasai).
- 6) Furthermore, the Holy Torah was given to mankind in order to establish peace (Tanchuma Ki Sisa 96:3). The Torah is called peace as it states "It's ways are pleasant ways and all its paths are peace." (Mishlei 3:17).
- 7) All that is recorded in the Torah is written for the sake of peace; and although warfare is recorded in the Torah, even warfare is recorded for the sake of peace" (Tanchuma, Zav 3).

The Torah also provides very clear guidelines for instances when it is permissible (though not obligatory) to wage battle as well as guidelines for behavior before, during and after war.

The subject and laws of war are so intricate, because they really reflect a kind of microcosm of all of human endeavor, under much more intense conditions. So too, many of the lessons from these laws and directives apply not only directly to the conditions of and during the state of war, but also serve as a guide in our other relationships and circumstances – the other "wars" we wage.

Pinchas

The Parsha of Pinchas is a clear example where the immediate human perception of the best way to attain peace is not necessarily effective or correct. Pinchas seemingly reacts overly harsh, yet we hold him up as the great bearer of peace.

במדבר רבה פינחס א א:

אמר הקב"ה: בדין הוא שיטול [פינחס] שכרו. לכן הנני נותן לו את בריתי שלום. גדול השלום שנתן לפנחס שאין העולם מתנהג אלא בשלום והתורה כולה שלום שנאמר דרכיה דרכי נועם וכל נתיבותיה שלום ואם בא אדם מן הדרך שואלין לו שלום וכן שחרית שואלין לו שלום ובאמש כך שואלין בשלום. בברכת כהנים חותמין בשלום. שמע ישראל ... פורש סוכת שלום על עמו. התפלה חותמין בשלום. אר"ש בן חלפתא אין כלי מחזיק ברכה אלא שלום שנאמר ד' עוז לעמו יתן ד' יברך את עמו בשלום.

Even though Pinchas killed the leader of a Tribe, he is considered to have brought Shalom into the world. This, says Rav Yaakov Etlinger¹, is the Shalom between man and his Creator². There are many situations where Torah principles require a stand against anti-Torah positions. But, says Rav Etlinger, this is because ultimately peace between us and Shamayim is of transcendent value to peace between us and our fellow man.

Pinchas is described by our Parsha as going to the very heart of Shalom, of reaching the exalted state of having a ברית שלום³. Yet, this was no typical "Aaron HaCohen" styled peace-making between warring or disagreeing brothers – אוהב שלום, Pinchas acted here as a true zealot who murdered two people in cold blood. True, they were sinning, but there is no death penalty punishment for illicit relations between a Jew and a non-Jew⁴. Who gave Pinchas the authority to take matters into his own hands? At first glance, his actions seem to contradict many of the Torah's principles; Shalom, Teshuva, Beit Din etc.

Pinchas's actions were not immediately welcomed as heroic. Certainly, had Zimri killed him in self defense, Zimri would not have been guilty of any crime and there was a strong move to lynch him afterwards⁵. The people were convinced that this barbaric person must have been a bastard of some sort⁶, and even the Beis Din had

¹ פירושו על החומש הנקרא מנחת עני

² But is only relevant to עריות. Regarding everything else, a Shealal Chacham must be asked.

³ במדבר כה יב

⁴ שם משמאול: הגה בעצמך, אילו אכל אדם חלב ובא חבירו והרגו בודאי לא יהא פטור מן המיתה

⁵ במלבי"ם פי יב: ופי' הרי"א מפני שעמדו נגדו שבט שמעון וגואלי דם זמרי, הבטיח לו (ד') שלום

⁶ עיין רש"י בריש הפרשה ולא התכונתי במלת bastard לממזר ממש

decided to excommunicate him¹. G-d Himself had to intervene and tell us just how badly mistaken we all were². Pinchas, it turns out, had saved the whole nation. He had brought peace between the Almighty and His people³. This 'rogue' was actually a holy man, now elevated to the Priesthood, (despite the fact that murder normally disqualifies a Cohen from the Priesthood⁴) destined to live forever in the form of Eliyahu⁵.

This is a classic case of how thinking, wise and holy people trying to determine good and bad based solely on human logic can be dead wrong. By risking his life, and doing it without any personal interest, Pinchas sanctified every fiber of his being in one big Kiddush HaShem⁶ for which he reaped reward for his descendants for generations: All 18 High Priests of the First Temple and all 81 of the Second came from him⁷.

From Pinchas' exceptional example of achieving the ultimate Shalom between Hashem and the Jewish nation we can internalize that Shalom must be the ultimate vision we aspire to. Each Jew is urged to emulate and acquire his/her own personal level of the exalted title, of the שלום of ברית. However, we also learn just how complex defining and achieving peace is. Shaul HaMelech's saving of Agag shows us that a false peace will lead simply to more suffering and destruction later on. Pinchas's act of "murder" demonstrate that sometimes the road to peace is through war.

¹ ירושלמי סנהדרין פ"ט ה"ז: א"ר יודה בן פזי בקשו לנדונו

² במדבר כה יב: לכן אמר – עייו רמב"ן על פסוק יא

³ שם יא: פינחס בן אלעזר בן אהרון הכהן השיב את חמתי מעל בני ישראל בקנאו את קנאתי בתוכם ולא כליתי את בני ישראל בקנאתי

⁴ זוהר, חזקוני והריב"א

⁵ ברבינו בחיי יא: השיב את חמתי מעל בני ישראל ... ולא כליתי את בני ישראל בקנאתי ... נמצאת למד שהשבת החמה גרמה קיומן של ישראל ... ואם כן פינחס גרם לישראל אורך ימים ושנות חיים מאותו זמן עד סוף העולם ... ולכך זכה לחיות לאין תכלית מדה כנגד מדה כי פינחס זה אליהו (זוהר פנחס רטו א). ע"כ ובהמשך כתב: ומפני שמאס חיי העולם הזה נתן לו חיי העולם הבא ועלה בסערה השמימה

⁶ דגל מחנה אפרים: כי ידוע על ידי מסירת נפשו שמסר עצמו לקידוש ד', בזה נתקדשו בפעם אחת כל רמ"ח אבריו ושס"ה גידיו והוא שאמר לו הש"י הנני נותן לו את בריתי שלום היינו בשלימות כי ברית מספר תרי"ב וחסר אחד מן תרי"ג והיא שאמר לו ד' שיתן לו הברית בשלום היינו בשלימות בלי שום מחסור ויעשה מרכבה לכל התרי"ג מצוות והבן

⁷ תוספות יומא ט בשם הספרי והירושלמי

WAR – THE MOST NORMAL ABNORMAL CONDITION OF MAN

The Sefas Emes says, at the beginning of Parshas Korach, that the natural state of humankind is a state of Machlokes. Left to their own natural devices, two people are more likely to disagree with each other than to agree. This is a world of separate identities, where truth and the commitment to truth are not strong enough to overcome the unique perspectives and inclinations which each of us brings to different situations. Were it not for G-d Himself, says the Malbim, the world would lack any semblance of unity¹:

War is extreme machlokes, group machlokes, organized on tribal, national or religious lines. Wars are sometimes a necessary evil, but more often they are pure evil. Over 100 million people were killed in wars in the 20th Century alone. How many of these victims died for a just cause?

War by its very nature is a time when normal rules of society break down, a time when each side is committed to defeating the other, if necessary, by killing as many of the other side as the situation demands.² An army has to be singularly focused on victory, the very opposite goals we normally strive for in balanced living.³ Soldiers find themselves under huge stress, physical and emotional and are drilled to squelch feelings of mercy for the enemy⁴. Though a necessary component of effective warfare, this kind of thinking causes morality to break down. Massacres, rapes and pillages often occur. Once a moral standard in war is breached, it is difficult to stop the downward moral spiral. Gentlemen in peace may become monsters in war. It is in this context that the Torah, Talmud and codifiers bring down a phenomenal and brilliant set of laws, laws that anticipate and come to prevent much of the horror of the ages.

Between these laws, appears the Parsha of Eglar Arufa⁵. The killing fields of battle are to be seen in the context of a Torah attitude that if one unnecessary life was lost, even through the negligence of not providing adequate לוויה, the Torah demands of the wisest of the city to take responsibility⁶.

¹ רשי פרשת פינחס פסוק יב

² רש"י דברים כ ג ד"ה כל אויביכם והעמק דבר ד"ה אל תראו

³ רמב"ם פ"ז מהל' מלכים הל' טו : ולא יחשוב לא באשתו ולא בבניו ויפנה מכל דבר

⁴ רש"י דברים כ יב : ואם לא תשלים עמך ועשתה עמך מלחמה : הכתוב משרך שאם לא תשלים עמך סופה להלחם בך אם תניחנה ותלך

⁵ היינו בסוף פרשת משפטים בין מצוות של משוח מלחמה וגוי המתחיל בפי' כ (כי תצא למלחמה) ורש"י פרשת כי תצא

⁶ לב אליהו דף רצה : ויש לבאר הטעם כי על ידי המלחמה במלחמת הרשות, שהורגים אנשים וכו', נעשה זול אצל האדם שפיקות דמים, לכן הפסיקה תורה באמצע בפרשת עגלה ערופה, להורות עד כמה [דאגה] תורה

War is an experience of life at its extremity, when sometimes-even women have to be involved¹, and it is here where our trust in G-d is truly going to be tested. "Don't fear", says the Torah, not because war is not a scary thing, but because you are fighting G-d's war. Or rather, take your natural fear of war (and of danger and death) and channel it to express your fear of G-d². This is also an opportunity to publicly and collectively give honor to G-d³, knowing that in the end it is only He that will determine the outcome⁴. We Jews are inevitably hugely outnumbered, with little chance of winning purely on military grounds⁵. (Woe betides a Jewish army, which

עבור נפש אחת מישראל, ויש בה רק ספק רציחה וכו' כמפורש בפרשה שם. (וע"ש שמחלק בין מלחמת רשות ומלחמת מצוה)

¹ במלחמת רשות רק גברים יוצאים אבל במלחמת מצוה אפילו כלה יוצאת מחופתה (סוטה מד ע"ב, רמב"ם ה' מלכים פ"ז ה' ט) אמנם הרדב"ז כתב שבאמת אין אישה יוצאת אפילו למלחמת מצוה וזו היא רק מליצת הלשון כי כשהחתן יוצא למלחמה ממילא מתבטלת חופתה של הכלה או אפשר שבמלחמת מצוה מספקת האשה צרכי מזון וכו' לחיילים בחזית.

² אוצר החיים (פירוש על חומש מצוה תקכה): שמסביר שהיראה החיצונית בא כדי לעורר האדם על היראה הפנימית (וההעדר ביראת הפנימית כשמדבק א"ע אל חיים הגשמיים) ובספר המצוות של המהר"ם ש"ק דן בשאלה איך אפשר לצוות על הבטחון ובאמת להרמב"ן אין זה צווי אלא הבטחה ועיין שם מה שכתב לפי הרמב"ם שכתב שבאמת יש צווי כאן.

³ חינוך תקכא: ולא יירא על גופו במקום שיכול לתת כבוד לדי' ברוך הוא ולעמו

⁴ חינוך תקכה: משרשי המצוה שיש לכל אחד מישראל לשום די' יתברך מבטחו, וגוי רש"י דברים כ' ד"ה סוס ורכב: בעיני כולם כסוס אחד וגוי

⁵ Indeed, modern Israeli wars have shown this as clearly as any war of antiquity. Moreover, we might win, but still with great loss of life:

רמב"ן כ' ד (בסוף): ועל כן צעק יהושע בנפול בהם בעי כשלושים ושה איש, כי במלחמת מצוה שלו לא היה ראוי שיפול משערת ראשם ארצה, כי לדי' המלחמה (ש"א יז מז)

Cecil Roth, History of the Jews:

"The preservation of the Jew was certainly not casual. He has endured through the power of a certain ideal, based on the recognition of a Higher Power in human affairs. Time after time in his history. Moreover, he has been saved from disaster in a manner which cannot be described except as 'providential.' The author has deliberately attempted to write this book in a secular spirit; he does not think that his readers can fail to see in it, on every page, a higher immanence" (History of the Jews, New York, 1963, p. 424).

A Jewish cadet at West Point was taking a course on modern warfare, Korea, Vietnam, Afghanistan, Iran-Iraq, the Falklands, and even the invasion of Grenada. Each was carefully analyzed for lessons which might be applied to future conflicts involving U.S. troops. Well into the curriculum this cadet had a question. Why was it, he asked a commander, that not one battle involving Israel was ever studied? Not the Israeli War of Independence fought by a tank-less, plane-less "army" of hastily trained soldiers and Holocaust survivors against a well-armed invasion force; not the Six Day War, which Arab leaders promised would be the Jews' final dying breath; not the Yom Kippur War, which snatched near disaster from the jaws of one of histories

begins to think that its own might is the cause of its victory¹.) True, G-d requires that we fight with all our might, that each soldier feels:

שכל דמי ישראל תלויין עליו והרי הוא כאלו שפך דמי כולן עם יפחד וישוב אחר ימינו²

For G-d's ways is to do hidden miracles, through the efforts of man³. At the same time we are exhorted over and over again to understand that it will be our collective and overall moral and spiritual level, rather than our physical prowess, that will determine the outcome of our wars⁴. Moreover it says that for the Jews there is no hope of victory unless we are ethically virtuous to begin with⁵.

To enable one to stand up to the moral challenges of war, the Jewish soldier must start with a sterling moral character. Each Jew was therefore to firstly arm himself with at least the *שמע* of the *קבלת עול*⁶ and each battle was armed by the presence of the Holy Ark which traveled out with the warriors⁷.

largest sneak attacks; not a single one? Could these glaring omissions be reflective of an anti-Semitic blind spot? Could Americans not stoop to learn how to fight from Jews?

No, the cadet was assured, this was no ethnically derisive oversight - those wars just weren't normal. Those types of events, that type of fighting - the things that took place in all the battles that birthed and sheltered the Jews of Israel - just doesn't happen anywhere else. It doesn't pay to study them, because there is nothing for other countries to learn. (The Passover Survival Kit, by Shimon Apisdorf, Leviathan Press)

¹רמב"ן דברים כ ד :וטעם כי ד' אלוקיכם ההולך עמכם להלחם לכם עם אויביכם להושיע אתכם ... שלא בטחו בזה בגבורתם לחשוב בלבם גבורים אנחנו ואנשי חיל למלחמה רק ששיבו לבם אל ד'

²חינוך שם וכענין הכתוב ולא ימס את לבב אחיו כלבבו (דברים כ ח)

³רמב"ן דברים כ ט : וצוה ופקדו שרי צבאות בראש העם. כי התורה תצוה בדרך ארץ, ותעשה הנסים עם יראיו בהסתר. ואין החפץ לפניו לשנות טבעו של עולם, זולתי כאשר אין שם דרך הצלה אחרת, או להודיע שמו לצריו לעתים, כאשר היה בקריעת ים סוף וכיוצא בו.

⁴ולכן נסמכה פרשה זו לפרשת המשפטים הקודמת לו שאם עשית משפט אז אתה מנצח את האויב (רש"י ושאר מפרשים)

⁵אור החיים מבין את הפסוקים כי תצא למלחמה עם יצריך (עיין הכלי יקר שכותב שזה אינו כפשוטו) וגם רש"י מביא שפרשה זו נסמכת לפרשה הקודמת העוסק במשפטים לומר לך שאם עשית משפט צדק מובטח אתה שאם תצא למלחמה אתה נוצח (רש"י כ א)

⁶מהרש"א, סוטה מב א וכתב הגור אריה ד"ה אפילו (דף צג) וז"ל: כי זכות ק"ש די להם לנצח כי האחדות שהם מאמינים בו שהם מנצחים את כח האומות לפי שהם דביקים בכח אחד שהאחד מורה על שאין כח בלעדיו, ומאחר שאין מבלעדו נמצא כי הוא גבר על הכל עד שאין הכל נחשב אצלו רק כח אחד וישראל דביקים באחד לכך הם גוברים על האומות וגו'

⁷חזקוני כותב שזה משמעות המילים: כי ד' אלוקיך עמך רש"י והרמב"ן חולקים עם ארון הברית היה אותו ארון שבבית המקדש או ארון אחר

TORAH DIRECTIVES RELATING TO WAR

War is something so important that we cannot initiate a war (*Milchemes Reshus*) unless it is Divinely Sanctioned through the Urim VeTumim¹. (Besides the Urim VeTumim, war required consensus from both the regular legal, legislative framework, the Sanhedrin, and the special legislative framework, the King².) (Milchemes Chova is already commanded by the Torah.)

The Cohen Gadol had to get dressed in all eight garments and ask G-d through the Urim VeTurim whether war was permitted. This was one of only four things for which the Urim VeTumim had to be consulted. (The other three were: 1 - The division of the land for the Tribes, 2 - Adding onto Jerusalem and 3 - Adding onto the Azaros³.) All four related to the Holy Land, (Milchemes Reshus was to expand the borders of Israel⁴) and all four related to the nation as a whole⁵: All, together with Milchemes HaReshus, involved a breaking of barriers of some sort – and the need to establish new ones. When man breaks his barriers, he is in danger and in need of Divine guidance.

Indeed, the Urim VeTumim, representing justice, were used to drive home the point that during war we are being judged. We are in moral danger just as we are in physical danger. In fact, the two are intertwined. The pasuk states:

במדבר כז כא (פינחס): ולפני אלעזר הכהן יעמוד ושאל לו במשפט אורים לפני ד' על פיו יצאו ועל פיו יבאו הוא וכל בני ישראל אתו וכל העדה

On which the Yerushalmi⁶ comments:

בסדר האורים אין כתיב כאן אלא במשפט האורים, מלמד שבשעה שישראל יוצאין למלחמה בית דין של מעלה יושבין עליהן אם לנצח או להנצח, מכאן שאין השטן המקטרג אלא בשעת הסכנה.

It is in this context that the Torah, Talmud and codifiers bring down a phenomenal and brilliant set of laws, laws that anticipate and prevent much of the horrors of war.

¹ סנהדרין טז ע"ב

² רמב"ן (סוף השמטות הלאוין): וידוע שהמלחמות וכבוש הארצות לא יהיה אלא במלך ובעצת הסנהדרין גדולה וכהן גדול כמו שאמר ולפני אלעזר הכהן יעמוד

³ משנה שבועות יד א

⁴ רמב"ם ה' מלכים פ"ה ה' א: כדי להרחיב גבול ישראל ולהרבות בגדלותו ושמעו

⁵ יומא עא: אין נשאלין אלא למלך או לבית דין ולמי שהצבור תלוי בו

⁶ שבת פ"ב, ה' ו

We are told at the outset

אל תחפזו

which the Emek Davar understands as an injunction not to act overly hastily, despite the need to be decisive and innovative.

DIFFERENT TYPES OF WARS

Judaism distinguishes between different types of wars – and the distinctions are crucial. In the broadest terms, there is *Milchemes Mitzvah* and *Milchemes Reshus*. The difference influences both the nature of the call up and the exemptions as well as how the enemy is to be treated. In both cases we must call to our enemies in peace. However, should they turn down the offer, the Torah demands that we be more ruthless with those enemies who fall under the category of *Milchemes Mitzvah*. *Milchemes Mitzvah*, potentially further divided between *Mitzvah* and *Chovah*, seems to have no exemptions, not even females:

אפילו החתן מחדרו וכלה מחופתה

Most meforshim understand this literally¹ though the Radvaz does not. According to the Radvaz's understanding, 'as the חתן will be called up, the כלה will no longer have her Chupah'. Furthermore, he states, females are not called up to war but perhaps they serve the kind of backup roles involving food supply and the like.

The Rambam defines three types of *Milchemes Mitzvah*: The war against the Seven Canaanite Nations, the war against Amalek and a defensive war. But the scope and glory of Judaism is that it defines every scenario – pre-emptive strikes, war of territorial aggrandizement, etc. War is a great leveler of distinctions. "War is war" they say. To this Judaism responds with a resounding "no". The details, and the distinctions are crucial.

EXEMPTIONS

Military exemptions from the Jewish army begin first and foremost with those lacking faith and are therefore frightened², and those who have not been scrupulously

¹ כן נראה מהרמב"ם. החינוך המנחת חינוך ועוד.

² לדעת ר' עקיבא (בסוטה מד א) זה הפירוש של דברים כ ח: מי האיש הירא ורך הלבב ילך וישב לביתו ולא ימס את לבב אחיו כלבבו

observant of all the מצוות¹, effectively turning the Jewish army into a volunteer citizens' army. The exemptions continue with those who are in their first year of marriage², for we need to remind ourselves that it is just for those family units, and the privilege of building future generations that we have turned ourselves into unmerciful fighters³ in the first place⁴. Those who had just bought a house⁵ or planted a vineyard⁶ – those who are building up the infrastructure of the nation – are similarly exempted⁷. Incredibly, one opinion in the Gemorrah regards the purpose of these other exemptions to provide cover to those who have sinned and need to get home without embarrassment⁸. Either way, all these exemptions require faith on our part that although each and every fighting soldier counts, our trust in G-d, expressed by doing the right thing, counts far more⁹. And when, says the Abarbanel, one would see the faith of the Jewish leadership to send all these potential soldiers home and still march confidently into battle, this was further inspiration for all the remaining soldiers that G-d really would be with His people. (In addition, these exempt soldiers presented the secondary benefit of providing a home guard to protect the cities¹⁰.)

¹בסוטה מד ע"א יש מחלוקת בין רבי עקיבא ורבי יוסי הגלילי. רבי עקיבא דורש את הפסוקים כמשמעם, הייני שבאמת מפתח מהמלחמה והסכנה לחייו ואילו רבי יוסי הגלילי סובר שהירא והרך לבב היינו מעבירות. ואע"פ שהרמב"ם פסק שההלכה כר' עקיבא מ"מ המאירי כתב לחשוש ג"כ לדעת רבי יוסי הגלילי וגם החינוך הביא דעתו

ולפי הספורנו גם מי שבנה בית ולא חנכו וכו' הוא משום חשש חטא שבכלל זה ימות במלחמה ועל ידי זה ימס את לבבות שאר החיילים
ואע"פ שפטור זה מופיע בפסוקים יותר מאוחר מהפטורים של אישה, בית וכרם, כתבתי שפטורים מתחילים בזה כי רש"י (פסוק ה) כתב וז"ל: ולכך תלתה תורה לחזור על בית וכרם ואשה לכסות על החוזרים בשביל עבירות שבידם, שלא יבינו שהם בעלי עבירה

²דברים כ ז: ומי האיש אשר ארש אשה ולא לקחה ילך וישב לביתו פן ימות במלחמה ואיש אחר יקחנה וגם פטור מי שנטע כרם ולא אכל ממנו ובנה בית ולא שכן בו (פסוקים ה-ו)

³רש"י כ ג ד"ה על אויביכם: אין אלו אחיכם שאם תפלו בידם אין מרחמים עליהם

⁴כן נ"ל אבל החינוך כתב הטעם שכל אלה מחשבתם לא על המלחמה אלא על מה שהניחו

⁵דברים כ ה: מי האיש אשר בנה בית חדש ולא חנכו ילך וישב לביתו פן ימות במלחמה ואיש אחר יחנכנו וכתב המנחת חינוך שבית היינו דווקא בארץ ישראל

⁶שם ו: ומי האיש אשר נטע כרם ולא חללו (שלא באה השנה הרביעית – רמב"ן) ילך וישב לביתו פן ימות במלחמה ואיש אחר יחנכנו

⁷הרמב"ן (אליביה דר' יוסי) והספורנו מבארים שכל אלה חוששים שיש להם עבירה שיבוא לידי מיתתם (עיין שם ברמב"ן דברים ח כ אליביה דר' עקיבא). וכתב הטור שבאמת "כיון שהבטיחם הכהן שיהא עמהם ויושיעם לא יחדלו בעבור עבירות של זה"

⁸סוטה מד ע"ב ע"פ המשנה שם ח משי' ה והיינו דעת רבי עקיבא ולא פסק הרמב"ם כן פ"

⁹בכור שור דברים כ א ד" ה לא תירא מהם: אלא תשיב בוני בתים, ונוטעי כרמים, ולוקחי אשה חדשה, ורך הלבב, ואל תאמר יתמעטו הגייסות

¹⁰ספרי: שלא יהיו ערי ישראל נשמות והסביר המלבי"ם שאם כולם ילכו לצבא יפול האויב על הארץ

Following these directives may seem to promise the guarantee of victory. However, as in every aspect of our relationship with Hashem, the Results Department is not in our control. In fact the Meforshim discuss the Bitachon quotient when things look hopeless¹. We have to do our bit – G-d will do His. Victory is His business, not ours. We represent Him, and our lack of fear shows not human bravado but rather deep faith. Therein lies a great Kidush HaShem². (More on Bitachon later.)

Overseeing these exemptions, and providing the send-off speech, is no general or politician –the vice chief-Cohen himself was entrusted with this job³. Moreover, he was to speak in Hebrew, in the very words provided by the Torah – for only the precision, down to the very words⁴ of the Torah can protect us at a time like this⁵.

THE ETHICS OF DECLARING AND FIGHTING WAR

And so, having sent anyone fearsome or tainted by sin or newly married (etc.) home, and making it known that the Cohanim and the Leviim will not be able to touch so much as a cent's worth of the spoils of war, this army of the righteous was ready to go

¹ לפי העמק דבר אל תערצון פירושו לא לפחד בשעה שתראו שהמצב לא טוב והאויב מאיים להתגבר עליהם

² רמב"ם פי"ז מהלי מלכים ה' טז: מאחר שייכנס לקשר המלחמה ישען על מקוה ישראל ומושיעו בעת צרה. וידע שעל יחוד שמו הוא עושה מלחמה. וישים נפשו בכפו. ולא יירא ולא יפחד וגו'

³ דברים כ (א) כי תצא למלחמה ... (ב) והיה כקרבכם אל המלחמה ונגש הכהן ודבר אל העם (ג) ואמר שמע ישראל אתם קרבים היום למלחמה ... אל תיראו ואל תחפזו ואל תערצו מפניהם. (ד) כי ד' אלוקיכם ההולך עמכם להלחם לכם עם אויביכם להושיע אתכם.

חינוך תקבו: שנצטיינו למשור כהן אחד בשמן המשחה ולמנותו להיות מדבר עם העם בשעת מלחמה, וזה הכהן נקרא משור מלחמה, ומן המצוה זו שיאמר הכהן המשור אל העם בשעת המלחמה שלושה כתובים הנזכרים בתורה (דברים כ ה-ז) מי האיש וגו'

אבל הטעם שנתנו אינו כפי החינוך שהוא כתב וז"ל: ומפני שהאדם נשמע יותר כשהוא נכבד, ציוותה התורה להיות הממונה ... מן הכהנים

ובסוטה מג ע"א: תני חדא כהן מדבר ושוטר משמיע, ותניא אידך כהן מדבר וכהן משמיע, ותניא אידך שוטר מדבר ושוטר משמיע, אמר אביי הא כיצד מונגש עד ודברו כהן מדבר וכהן משמיע מודברו עד ויספו כהן מדבר ושוטר משמיע, מויספו ואילך שוטר מדבר ושוטר משמיע.

רמב"ן דברים כ א: והנה הכהן שהוא העובד את ד' יזהירם ביראתו ויבטיחם, אבל השוטרים ידברו בנוהג שבעולם

⁴ כך דעת המנחת חינוך תקבו ס"ק ג: גם נראה פשוט שהכהן והשוטרים אסורים להוסיף על הפסוקים שבתורה, רק צריכים לומר מה שציוותה התורה, כמו ברכת כהנים וגו' אבל הרמב"ם בספר המצוות והחינוך כתבו שאחר שהזכיר הכהן את הפסוקים "יוסף עוד משלו דברים אחרים יעוררו בני אדם למלחמה וישיאום לסכך בנפשם לעזור דת הקל ולשמרה ולהנמם מהסכלים המפסידים סדרי המדינות" ע"כ.

⁵ Rav Shimshon Rephael Hirsch

out on its way¹. Finally, they can get down to maneuver drills and war plans. But no! There is yet another prerequisite command:

למנוע מכל דבר רע² הגורמת לסילוק השכינה: דברים כג' י (כי תצא): ונשמרתם מכל דבר רע³

In fact, HaEmek Davar understands the words:

אל ירך לבבכם

to be an exhortation not to do the wrong thing once the enemy falls into your hands. The final speech of the Cohen, says the HaEmek Davar, is to warn and encourage the soldiers that they are going out with the Aron in their midst, and they must maintain their standards.

The first stage of the war is ... to call for peace.

דברים כ' י (כי תצא): כי תקרב לעיר להלחם עליה וקראת אליה לשלום⁴

At this stage peace does not mean a mutual treaty. As with Iraq, 'peace' really meant an ultimatum set by the more powerful of the two sides, which if met avoids the need for military confrontation. What is astonishing is that the Jews set an ultimatum offering peace for set conditions despite being the weaker nation, per Hashem's directive. Peace, flee or war. "Peace" is the ultimatum demanding that the opposing nation abide the Seven Noachide Mitzvos and agree to a role of servitude and tributary taxation and public works as commanded by the king⁵. (Servitude does not mean slavery –but it does deny the accepting nation any office or position of authority over the Jews.) The Jews are warned against any trickery – once a deal has been reached it would be a Chillul HaShem to breach it⁶.

We are commanded to extend a peaceful alternative to our enemies. Look at what kind of people and nations we may be making this deal with, urges the Chinuch: idol worshipers – the scum of the earth, or with people who's moral perversity has

¹ חינוך מצוה תק"ה: שלא יקח שבט לוי חלק בבזה: דברים יח א (שופטים): לא יהיה לכהנים הלויים כל שבט לוי חלק ונחלה עם ישראל

² כגון שפיכות דמים וזולתו מן העבירות

³ רמב"ן (השמטות הלאין יא) ולא מנה אותו הרמב"ם

⁴ חינוך מצוה תקכ"ז

⁵ רמב"ם, הלי מלכים פ"ו הלי א

⁶ רמב"ם שם פ"ב

permeated their entire society, people whose degradation has totally dehumanized them. We do this, says the Chinuch, not because they deserve peace, but rather because we need to reinforce our own moral sensitivity to such a precise degree. At a time like this, despite the need to focus on preparing for a fearless fight, perhaps even death, we challenge and expand our mercy and reach out. And we benefit, are the better for it, even more than the enemy. "I can forgive the Arabs for killing my people," Golda Meir famously said. "But I cannot forgive the Arabs for turning my children into killers."

Should the enemy choose to fight, the next phase of the laws of war kick in. The Jewish army marches into battle warned against any unnecessary damage to the environment. Not a single fruit tree is to be unnecessarily uprooted – and certainly no scorched earth policy is to be tolerated.¹

Furthermore, one of the most striking 'humanitarian' laws we are commanded is the prohibition of besieging the enemy cities on all four sides. We are told, amazingly, to leave one side of the city open.² This, says the Rambam, is to allow the enemy to flee³. According to some authorities this is the equivalent of forbidding attacks on civilians. However, anyone who does not flee the attacked city can be considered a combatant.

Regarding the treatment of the enemy we are also told: If your enemy is hungry give him bread to eat and if he is thirsty give him water to drink (משלי: כה:כא).

LAWS PREVENTING MORAL BREAKDOWN IN THE HEAT OF THE BATTLE

Yefas Toar, Permission to eat Treif, Cleanliness in the camp and Others

¹חינוך מצוה תקכ"ח: דברים כ יט (שופטים): כי תצור אל עיר וגוי לא תשחית את עצה רמב"ם הלי מלכים פ"ו הלי ז

לא להשחית אילן מאכל והוא הדין לא להשחית שום דבר בלי תועלת: דין זה נאמר במלחמה וכל שכן בזמנים אחרים ונאמר כלפי עץ מאכל והוא הדין כלים, בגדים וכ"ו ויש אומרים שאלה האחרים הם אסורים רק מדרבנן

² שנצור על העיר להניח אחת הרוחות שאם ירצו לברוח יוכלו דרך ההיא וזו מצוה להרמב"ן (השמטות העשין ה) והרמב"ם לא מנה אותה במדבר לא (מטות): ויצבאו על מדין כאשר צוה ד' את משה ודרשו בספרי הקיפוח משלש רוחותיה

³ רמב"ם, הלי מלכים פ"ו הלי ז

אשת יפת תאר

1. לדון בדִּין יפת תאר: דברים כא י-יא (כי תצא): כי תצא למלחמה וגו' וראית בשביה אשת יפת תאר¹
2. לא למכור יפת תאר דברים כא יד (כי תצא): ומכר לא תמכרנה בכסף²
3. לא לכבש יפת תאר לשפחה: דברים כא יד (כי תצא): לא תתעמר בה תחת אשר עניתה³

Perhaps the most unusual and brilliant of the Torah laws of war are those that take into account the type of moral breakdown that occurs in the heat of the battle. The soldier is extremely tired, hungry and dirty. His life is constantly in danger. He loathes the enemy and his job is to kill him. There is but one objective here: Win at all costs.

Under such circumstances, soldiers are often led to breach their usual boundaries of ethical behavior. Once crossed it is difficult, if not impossible, to individually judge what is (relatively) acceptable and where the red lines ought to be drawn and never crossed. A dilemma arises: setting high ethical and legal barriers, that numerous soldiers will ultimately break and subsequently stoop too far; or set the barrier low, and condone absolutely unacceptable behavior. The Torah, in its incredible Divine wisdom, gives us the solution – set the barrier high but create a back-up morality standard, a second set of rules to govern those who have fallen. The Parsha of Yefas Toar deals with possibly the most likely of such scenarios. A soldier goes to war. He yields a gun. He has power. He is away from his wife, family and society. He sees a beautiful woman. The most likely human outcome of these conditions is rape.

Enter Torah ethics...

The Torah tells us that the ethical thing to do would be to control your passions and move on. But the wisdom of the Torah understands that inevitably some soldier will succumb.

לא דברה תורה אלא כנגד יצר הרע⁴

Having broken his moral boundaries, he is in danger of falling completely and losing all his moral grounding. He needs a 'back up' morality standard to break and halt his

¹חינוך מצוה תקליב

²חינוך מצוה תקליג

³חינוך מצוה תקליד

⁴קידושין כא.

fall. This is the sugyah of Yefas Toar¹, a law that brought into the world Avshalom and his sister Tamar². Three of our 613 commandments deal with this troubling issue³.

Many meforshim allow the first sexual act while the woman is still a non-Jew⁴. The act must be private, in a house and not on the battlefield⁵. So great is the Yetzer Hora that if we do not allow this, he may go ahead, regardless, and rape her. Other meforshim do not see this as allowed⁶. They hold that the fact that we allow him a permissible way to fulfill his desire eventually, will be enough to enable him to exert temporary control over himself⁷. All agree that you may take but one woman⁸.

This woman was then brought home, and must convert to Judaism of her own choice⁹ or is sent back to her home-country¹⁰. In the mean time, she is to present herself in a

¹ רמב"ם פ"ח מהל' מלכים ה' ב והלאה

² חינוך תקל"ד: ותמר אחות אבשלום מביאה ראשונה של יפת תואר היתה ואבשלום אחיה נולד אחר הנישואין
וכן ברמב"ם שם ה' ח

³ חינוך תקלב מצוות דין יפת תואר: דברים כא י-יא (כי תצא): כי תצא למלחמה וגוי וראית בשביה אשת יפת תואר
חינוך תקלג: שלא למכור אשת יפת תואר: דברים כא יד: והיה אם לא חפצת בה ושלחתה לנפשה ומכר לא תמכרנה בכסף
חינוך תקלד: לא להעביד באשת יפת תואר כמו שפחה: דברים כא יד (כי תצא): לא תתעמר בה תחת אשר עניתה

⁴ תוס' קידושין כב. ד"ה שלא בשם ר"ת
וברדב"ז על הרמב"ם פ"ח מהל' מלכים ה' ב: אפילו כהן מותר בביאה ראשונה ומכאן ואלך אסורה משום שהיא גיורת אבל לישראל מותרת אחר המעשים הנזכרים בקרא

⁵ ה' מלכים פ"ח ה' ג ע"פ קידושין כב ע"א: ומנין שלא ילחצנה במלחמה שנאמר והבאתה, יכניסנה למקום פנוי ואחר כך יבעול

⁶ רש"י ורמב"ן

⁷ The Chinuch states that the logic of the first opinion is more compelling while the pshat of the psukim points to the second.

⁸ רמב"ם, פ"ח מהל' מלכים ה' ג: ... בה ולא בחברתה שלא יבעול שתים. ולקחת לך לאשה שלא יקח שתים יבעול אחת ויניח אחת לאביו או לאחיו.

⁹ המנחת חינוך כתב: עיין במקנה שם כב ע"א דדעתו לשיטת רש"י דלאחר כל המעשים כופה אותה להתגייר, והתורה התירה לו גירות בעל כרחה, זה דוקא אם לא בא עליה במלחמה, אבל אם עבר ובא עליה במלחמה אינו יכול לכופה אח"כ, ואף אם נתגיירה בעל כרחה אינה גיורת וגוי

ומקודם כתב המנחת חינוך: ואם יש לו ממנה בנים כל זמן היותה עמו בגרות בעל כרחה ולא נתגיירה ברצונה, הוה הבנים גוים וגוי

¹⁰ מתגלגל עמה שנים עשר חודש ומשלחה לנפשה

way designed to cool one's passions and de-romanticize the situation¹. Once she converts, she is no different to any other Jewess, requiring a proper marriage².

Yefas Toar is part of a broader package of concessions to the military at war:

רמב"ם פ"ו מהל' מלכים הל' יג: וארבעה דברים פטרו במחנה: אוכלים בדמאי, ופטורים מרחיצת ידים בתחילה, ומביאים כל מיני עצים מכל מקום ... וכן פטורים מלערב ערובי חצירות במחנה אלא מטלטלים מאהל לאהל ומסוכה לסוכה, והוא שיקיפו כל המחנה מחיצה גבוהה עשרה טפחים ...

Even more dramatic is the permission to eat treif food on enemy territory:

רמב"ם פ"ח הל' א: חלוצי צבא כשיכנסו בגבול הגוים וכבשו אותם וישבו מהן מותר להו לאכול נבלות וטריפות ובשר חזיר וכיוצא בה אם רעב ולא מצא מה יאכל אלא מאכלות אלו האסורות. וכן שותה יין נסך³

Related to this idea of keeping one's moral bearings are the laws of cleanliness and holiness in the military camp:

1. לתקן מקום מיוחד לבית הכסא: דברים כג יג (כי תצא): ויד תהיה לך מחוץ למחנה, ויצאת שמה חוץ⁴
2. להכין יתד לחפור בו כדי לכסות הצואה: דברים כג יד (כי תצא): ויתד תהיה לך על אזניך, והיה השבתך חוץ וחפרת בה ושבת וכסית את צאתך⁵

Having made concessions to the realities and challenges of war, as mentioned above, the Torah stresses that overall the standards of the army must remain very high indeed. The Torah demands that a bathroom area be set separate from the camp⁶, and

She certainly has to agree to give up idolatry. In this respect she is no different to any other non-Jew under Jewish control who has to accept the 7 Noahide Mitzvos. (רמב"ם פ"ח מהל' מלכים הל' ט).

¹ רמב"ם פ' ח מהל' מלכים הל' ה-ז: ... ואם לא קבלה (גרות מיד) תשב בביתו שלושים יום שנאמר ובכתה את אביה ואת אמה ירח ימים וכן בוכה על דתה

² חינוך תקלב

³ וממשיך הרמב"ם: מפי השמועה למדו ובתים מלאים כל טוב, ערפי חזירים וכיוצא בהן.

⁴ חינוך מצוה תקס"ו ועיין ס' רמג בקובץ תשובות של הרב שלום אלישב שליט"א

⁵ חינוך מצוה תקס"ז

⁶ חינוך מצוה תקס"ו לתקן מקום מיוחד לבית הכסא: דברים כג יג (כי תצא): ויד תהיה לך מחוץ למחנה, ויצאת שמה חוץ ועיין ס' רמג בקובץ תשובות של הרב שלום אלישב שליט"א

each soldier is obligated to carry a spade. Should he find himself in the field, there too he is commanded to ensure that he covers up his toiletries¹. The Torah, the Abarbenel stresses, is not a book of health or esthetic laws. The Torah gives us these guidelines because it is just these kinds of “minor” things – toiletries – that can start the process of desensitization.

Aware of the great sensitivity to save enemy lives – to open with peace, to leave an opening for the enemy to flee, not to destroy even the trees on their planes, is it truly shocking to read that certain nations are to be treated without mercy. We are taught that, if despite our offers for peace and/or to allow them to flee, the seven Canaanite nations turn to us in war, we are to utterly destroy them. We are taught that, if we do this, we are fulfilling a Torah injunction, with all the holiness and spiritual reward implied².

דברים כ טז (כי תצא): לא תחיה כל נשמה³

THE JEWISH SOLDIER AT WAR TODAY

Once Sancheriv mixed up the nations, Milchemet Mitzvah, as it relates to attacking specific nations, no longer applies. However, wars of self-defense do still apply, and, according to the Rambam, fall into this category. Additionally, the principle of “HaBah LeHargecha Hashkem LeHorgo” – If someone seeks to kill you, kill him first (Sanhedrin 72A) – applies as a national as well as an individual imperative, applicable to Jews and non Jews alike.⁴ So do the laws of saving life, “Rodef”⁵, though, in the case of national danger, war requires endangering and giving your life, which saving a life, Haba LeHorgecha and Rodef do not necessarily demand.⁶

¹ חינוך מצוה תקס"ז: להכין יתד לחפור בו כדי לכסות הצואה: דברים כג יד (כי תצא): ויתד תהיה לך על אזניך, והיה השבתך חוץ וחפרת בה ושבת וכסית את צאתך

² ואין הרמב"ם מונה מצות כיבוש הארץ בין תרי"ג מצוות

³ חינוך מצוה תקכ"ח

⁴ לגבי גויים, המנחת חינוך רצו מסיים שמותר לגויים להרוג הרודף, אבל אין להם חיוב, עיין סנהדרין נו.; ר' יהודה רוזנבאום, תשובות בן יהודה סי' כא; מנחת חנוך רצו מאידך ר' מאיר דן פלוקי, חמדת ישראל (ניו יורק תשכה) מביא זכותא דאברהם וטוען שגוי חייב להרוג רודף כדי להציל את הנרדף

⁵ ויקרא יט: טז - לא תעמד על דם רעד
רמב"ם: ה' רוצח פ"א ה' יד: כל היכול להציל ולא הציל עובר על לא תעמוד על דם רעד. וכן הרואה את חבירו טובע בים או לסטים באים עליו או חיה רעה באה עליו ויכול להצילו הוא בעצמו או שישכור אחרים להצילו ולא הציל. או ששמע גוים או מוסרים מחשבים עליו רעה או טומנים לו פח ולא גלה אוזן חבירו והודיעו. או ששמע גוים או מוסרים מחשבים עליו רעה או טומנים לו פח ולא כלה לו אוזן חבירו והודיעו. או שידע בגוי או שאנס שהוא קובל על חבירו ויכול לפייסו בגלל חבירו ולהגיר מה שבלבו ולא פייסו וכל כיוצא בדברים אלו. העובר על אלו עובר על לא תעמד על דם רעד.

⁶ While it is clear that one may not sacrifice his life to save the life of another, there is some debate if there is an obligation to save lives when it will endanger the

Jewish participation in a war between non-Jewish nations is a complex issue. Many authorities forbid Jewish voluntary enlistment¹. On the other hand R. Meir Eisenstadt² surprisingly permits voluntary enlistment despite the dangers involved and the Mishnah Berurah (329:17) states that Jews must allow themselves to be conscripted in accordance with the "law of the land"³. The reason given is that failure to do so will enrage the citizenry and may result in the loss of Jewish life. Although, the Mishneh Brurah does not discuss the legitimacy of war on the part of non-Jews, he permits Jews to participate simply as a matter of pikuach nefesh.

Once enlisted in the army, (Jewish or non-Jewish) a Jew is faced with many unique challenges both technical (Tefilah, Mikveh, Kashrut, Shabbos, Yichud etc.) and ethical. For Jews in our times, the Israeli-Arab conflict in particular has posed many ethical dilemmas that relate to the lives of people and to the lives of whole nations. Just how far one may go, and to what extent the din of Rodef (and self defense) is applied to each specific, complicated situation (often in the heat of the moment with no time to spare for discussion and consultation) are some of the real, often daily, challenges Jewish soldiers face.

Many Jewish non-observant soldiers have experienced a Jewish awakening when faced with the conditions and dilemmas of war, providing a unique outreach opportunity. Rabbi Joseph S. Daina, an Orthodox Chaplain in the US army⁴, explains that Orthodox Chaplains face many challenges in their personal shemiras mitzvos to ensure that Jewish soldiers, especially those with no personal background or 'spiritual strength', receive support and guidance, assistance and practical help in both learning about and strengthening observance of the Torah. The experiences of Rabbi Daina, Rabbi Yaakov Itzkowits, a retired Orthodox Chaplain in the US army, and others have

bystander. The Hagahot Maimoni (Rotzeach 1:14) is of the opinion that it is obligatory for the bystander to place himself in uncertain danger in order to save the victim from certain danger. Others argue that it is forbidden to do so, and that the principle of "your life comes first" applies to uncertain danger as well (Radvaz in Pitchei Teshuva YD 157:15). Based on this opinion, some authorities forbid a donor from giving a kidney to a dying patient if it will place the donor in some danger (Tzitz Eliezer 13:101; Minchat Yitzchak 6:103). Rabbi Moshe Feinstein takes a middle point of view. It is not obligatory to place yourself in a situation of questionable danger to save another person's life; However, you may choose to take this risk in order to save a life. Therefore, he rules it is permitted to donate kidneys, even if there is some danger to the donor. (YD 2:174)

¹ תוספות ע"ז יח: , ר' זאב וואלף לייטר, תשובות בית דוד סי' עא, תשובות חתם סופר חלק ו, סי' כט .

² תשובות אמרי אש, יורה דעה סי' נב

³ עיין ר' שמואל טורק, פרי מלכה סי' סד ותשובת ר' מנשה קליין סי' סה

⁴ Rabbi Daina's father, Rabbi Max H. Daina served as a Chaplain for many years (including WWII and others) as well.

shown that, in the position of Chaplain, a Rabbi can often influence not only the soldier, but also his entire family and the resultant Jewish generations. Jewish guidance and values are constantly being sought by Jewish soldiers in the army. "There are no atheists in foxholes." goes the saying, and the Rabbis fill a void otherwise met with foreign guidance, ideas and beliefs. Rabbi Daina stresses the role religious communities geographically near army bases and positions can play to support and reinforce the Chaplains' efforts and the Jewish soldiers' experience of Judaism.

BITACHON, EMUNA AND WAR

Twice before the Jewish soldiers went out to war, the Meshuach Milchama commanded them in the name of a Torah Mitzvah not to fear the enemy¹. For example:

דברים כ (א), (שופטים): כי תצא למלחמה על איבך וראית סוס ורכב עם רב ממך לא תירא מהם כי ד' אלוקיך עמך המעלך מארץ מצרים (ב) והיה כקרבכם אל המלחמה ונגש הכהן ודבר אל העם. (ג) ואמר אלהים שמע ישראל אתם קרבים היום למלחמה על איביכם אל ירך לבבכם אל תיראו ואל תחפזו ואל תערצו מפניהם²

The Torah is not talking Iraq War stuff. The Americans are fighting a war far away from their borders, with overwhelming fire power and they believe the outcome is secure. The Americans have faith – not in G-d, but in Man, in American Soldier-Man – to deliver. Failing to subdue an enemy army that could number as many as half a million in less than a week, already prompts queries of 'what went wrong?'. The Torah is talking to Jews who are surrounded on their own borders by an enemy who outnumbers and outguns them. Still, the Torah says 'have faith – Shema Yisroel'. What is Shema Yisroel, asks the Gemorrah (סוטה מב.)? Even, if the only Zechus that the Jewish people have is that they said Krias Shema twice a day, they will be saved³.

¹רמב"ם לאוין נח, הלי מלכים פי ז והרמב"ן חולק ואומר שזו הוי הבטחה, חינוך תקכא, תקכ"ה ולא ברור אם צריך לסוג אחורה כדי לעבור או מספיק שירא בלבב כמו שמשמע מהחינוך (התחיל לחשוב להרהר ולהבהיל עצמו במלחמה עבר על לאו זה) והרמב"ם בהלי מלכים אבל בפירוש המשניות כתב שצריך לסוג אחור ג"כ

²וכן דברים ז כא (עקב) : לא תערצו מפניהם

דברים ג כב (דברים) : לא תיראום
בהלי מלכים מביא הרמב"ם פסוק אחר דברים כ ג : אל ירך לבבכם אל תיראו אל תחפזו וגו'
דברים כ ח (שופטים) : ולא ימס את לבב אחיו כלבבו
דברים כ א : כי תצא למלחמה על אויבך וראית סוס ורכב עם רב ממך לא תירא מהם כי ד' אלוקיך עמך המעלך מארץ מצרים
(ונו"ל פירוש המעלך מארץ מצרים – כמו שהיה אז נראה א"א לנצח כן פה)

³עיין בתורה תמימה שאולי זה קאי על לימוד תורה

In this context, a common 'Bitachon' error is often made. The Bitachon paradigm is described in the Torah when Yaakov Avinu met his brother Eisav contrasted with the case of Yosef and later, the Meraglim. The Gemorrah tells us that Yaakov initiated Maariv just at that time:

ברכות כו:

יעקב תקן תפלת ערבית שנאמר ויפגע במקום וילן שם כי בא השמש ואין פגיעה אלא תפלה שנאמר ואל תשא בעדם רנה.¹

The מהר"ל explains how this translates into the dimensions of man.

וביאר המהר"ל (נתיב העבודה פ"ג)²
מעריב : כנגד נפשו – שאז מבקשת הנפש מנוחה

Ma'ariv, then, is a time of withdrawal from the world. The dark night - a time when we cannot see and we turn inwards to some degree³.

Since Yaakov was the one to institute Maariv, this means that his life was one where G-d's Will was not clear, forcing Yaakov to rely on Bitachon to do the right thing. His responses provide us with the Bitachon paradigm, so central to a state of war.

Yaakov is about to meet the very man, his brother Esav, who has shown every intention of killing him⁴. This is darkness in full flight, and, as expected, Yaakov's Bitachon shines through. In preparation for his meeting, Yaakov engages in a triple

¹ "בחרבי ובקשתי"..."תרגם בצלותי ובבעותי"
גור אריה שם: ...קרא אונקלוס התפלה של הצדיק הרב דהיא קורעת עליונים ותחתונים, והתחינה קשת מפני שהוא מתקשה מאד בתפלתו"

² ששלת התפלות הם כנגד גופו, נפשו וממונו:
שחרית כנגד גופו שאז צריך להתגבר על שינתו
מנחה כנגד ממונו – שאז הוא באמצע העסקים שלו

³ משנה ברורה א: א:
יה"ר מלפניך ה' או"א כשם שהייתי באפלה והוצאתני לאורה, כן תוציאני מאפלה לאורה.

מס' ברכות יב: "כל שלא אמר אמת ויצב שחרית ואמת ואמונה ערבית לא יצא ידי חובתו שנאמר להגיד בבקר חסדך ואמונתך בלילות.

אמת ויצב

In daytime, because we can see truth clearly then.

אמת ואמונה

at night because when we cannot see clearly, we have to fall back on our faith.

⁴ רש"י לב ז ד"ה באנו אל אחיך אך עשו: שהיית אומר אחי הוא אבל הוא נוהג כעשו הרשע עודנו בשנאתו

hishtadlus, ¹ תפילה & מלחמה. דורון, תפילה & מלחמה¹. The Ramban states that this was not a lack of Bitachon. Rather, it was a matter of not relying on one's righteousness to merit G-d's salvation. ² אין סומכין על הנס. (The Torah details this event to give us an understanding of how we, and each generation, are to deal with Edom. ³ מעשה אבות סימן לבנים³.)

In Yosef's instance, on the other hand, we are told of a hishtadlus which showed a lack of Bitachon. Yosef's appeal to the Sar HaMaskhim to remember him to the king, caused, we are told, a lengthening of Yosef's imprisonment by two years⁴.

The question is, what was wrong with Yosef's hishtadlus, a tiny sentence compared to the case of Yaakov Avinu, which involved massive effort?

We can better understand this by examining another, clearer case of failed Bitachon, that of the spies. Theoretically speaking, the spies were also doing hishtadlus, checking out the land for future wars and conquer. Obviously, however, the spies did their checking with 'tinted glasses'. They returned with the worst possible interpretation to everything they saw, seeing a powerful and unconquerable enemy⁵, even by G-d⁶, and a hostile land⁷ where really all there had been was G-d's kindness⁸. They had no intention of going in, doing what they had to do, and then saying to Hakadosh Boruch Hu: "We have gone as far as we can go. Now we hand the matter back to you. It is now totally in your hands." Their lack of bitachon led them to see a situation that was hopeless, despite Hakadosh Boruch Hu's promises to the contrary.

We might ask about Yaakov Avinu: Had he not been promised by G-d that he would arrive safely back in the land? Yet there are several vital distinctions between Yaakov and the Meraglim, distinctions which teach us fundamental principles of Bitachon:

¹ רש"י לב ט ד"ה והיה המחנה הנשאר לפליטה: על כרחך כי אלחם עמו. התקין עצמו לשלה דברים לדורון לתפלה ולמלחמה. לדורון – ותעבור המחנה על פניו, לתפילה – אלקי אבי אברהם, למלחמה – והיה המחנה הנשאר לפליטה

² רמב"ן, ריש הפרשה: ... ולמדנו שהוא לא בטח בצדקתו והשתדל בכל יכלתו.

³ רמב"ן שם: ויש בה עוד רמז כי כל אשר אירע לאבינו עם עשו אחיו יארע לנו תמיד עם בני עשו

⁴ בראשית מ כג (סוף פרשת וישב) ולא זכר שר המשקים את יוסף וישכחו. ופירש"י: מפני שתלה בו יוסף לזכרו הוזהק להיות אסור שני שנים.

⁵ במדבר יג לא: ... לא נוכל לעלות אל העם כי חזק הוא ממנו

⁶ רש"י שם ד"ה חזק הוא ממנו: כביכול כלפי מעלה

⁷ במדבר יג לב: ... ארץ אכלת יושביה הוא

⁸ רש"י שם: ... והקב"ה עשה לטובה כדי לטרדם באבלם ולא יתנו לב באלו

1. Yaakov Avinu saw G-d's promise to him as a conditional promise – something which could be undermined if his own deeds were not up to par. Being the Tzaddik that he was, he was concerned lest he be unworthy.¹
2. Secondly, his Hishtadlus was in a sensible direction – it reflected the normal range of intelligent actions one would take in a situation like this. Offering gifts and preparing for war is just what one ought to be doing in the situation.
3. Thirdly, one arm of his Hishtadlus was in the direction of bitachon – it involved davening to HaShem.
4. Fourthly, Yaakov was doing hishtadlus designed to bring about the result which he knew had been promised to him.
5. Finally, Yaakov Avinu was committed to any result which G-d had chosen for him. His Bitachon was not conditional: If you save me, then I will believe in you. As the Chazon Ish stresses, Bitachon does not mean trusting that the best scenario (in your opinion) will come about but rather Bitachon mean believing that there is no circumstantial experience in the world. This does not imply that it is wrong to want a given result or to daven for that outcome or act in ways that anticipate or prepare for that scenario. It means acknowledging, completely, that despite it all one does not control the results. Man was charged with doing hishtadlus, but G-d Himself effects the results.

¹ ברש"י לב יא ד"ה קטנתי מכל החסדים: (שבת לב) נתמעטו זכויותי על ידי החסדים והאמת שעשית עמי לכך אני ירא שמא משהבטחתי נתכלכלתי בחטא ויגרום לי להמסר ביד עשו.

The Meforshim ask how could Yaakov have been concerned that HaShem would not keep His promise. Do we not say:

מעולם לא יצאה מדה טובה מפי קב"ה ולזר בו לרעה (שבת נה)

The Gur Aryeh (ד"ה שמא יהרג) makes a distinction between a prophecy, which cannot be changed, and promise (הבטחה), which can be changed. The latter is said מפאת המקבל, and can therefore change. (ע"ש שהאריך)

Rav Yisrael MiSalant: A man hires a laborer to work in his fields. The latter goofs off, and fails to do the job. The Baal HaBayis, seeing that the laborer will have nothing to eat that night, pays him anyhow. He does so, not because he owes him anything, but as an act of charity.

However, if the laborer was instructed to look after the Baal HaBayis's possessions, and the former not only did not do so, but contributed to their being damaged or lost, then certainly the Baal HaBayis is not only within his rights not to pay the laborer, but could even claim damages from him.

Yaakov Avinu was concerned שמא יגרום החטא, that he had actually committed a transgression – עבר על מצוות לא תעשה ופגע בידיים – and that he would actually be obligated to make restitution. G-d may have paid His promise by canceling this promise against Yaakov's restitution obligations. This would leave him with no promise left now.

Upon closer examination we can distinguish differences in Yosef's efforts. Yosef, it seems, had a definite plan, fulfillment of his two dreams, which he was committed to accomplishing. The Ramban asks why Yosef did not immediately reveal himself to his brothers to alleviate his father's suffering as soon as possible. In fact, we can further question why Yosef did not send a message home to his father when he was not in danger and was rising in the ranks in Potifar's home. Hebron was, after all, but four days away. The reason, says the Ramban, is that Yosef was totally convinced that he must do significant hishtadlus directed towards fulfilling his two dreams, in all their detail. Had he sent a message to his father while he was in Potifar's home, his father would have redeemed him immediately. Yosef saw this as contrary to the fulfillment of his dreams.

Yosef's efforts of hishtadlus (and our efforts as well) require constant balance: How far to go to fulfill the dreams? At what point does G-d take over? Perhaps G-d meant the dreams to remain unfulfilled? Only once did Yosef 'miscalculate', by telling the Sar HaMashkim that he should mention him to the king, and was punished as having overstepped the limits of hishtadlus.

War on the other hand involves a very clear mandate for maximum hishtadlus. We show our bitachon firstly by sending a good deal of our potential army home. We know that our victory will not be a game of numbers. We further show our bitachon by not running away from the battle field. Should we then also not show fear? Yaakov it seems, did fear for his life, and is nowhere criticized for this. Too often people confuse a false sense of invincibility, irresponsibility or recklessness with Bitachon. Bitachon means believing that no matter what happens G-d is guiding every step. Yaakov achieves this level of awareness to such a degree that he literally 'carries G-d around with him':

בראשית לג כ:
ויצב שם מזבח ויקרא לו קל אלוקי ישראל
רש"י: ... ורבותינו דרשו שהקב"ה קראו ליעקב קל
שפתי חכמים: ... פירושו שהקב"ה הוא קל בעליונים ויעקב קל בתחתונים רצונו לומר וכיון
שהשכינה שרויה בשבילו על הארץ ע"כ הוא דומה כאלו הוא בעצמו קל

In every facet of our lives and especially in the case of war – including the current threat(s) to Israel, we must apply these principles.

We must internalize the message of the Chazon Ish, that Bitachon is believing that whatever happens to us is for the best, rather than falling for the irresponsible illusion that Bitachon means that nothing will happen and we need not do our Hishtadlus. Says the Chazon Ish:

חזון איש, אמונה ובטחון פ"ב א:
טעות נושנת נתאזרח בלב רבים במושג בטחון. שם בטחון המשמש למדה מהוללה ועיקרית
בפי החסידים, נסתובבה במושג חובה להאמין – בכל מקרה שפוגש האדם והמידתו לקראת
עתיד בלתי מוכרע ושני דרכים בעתיד, אחת טובה ולא שניה – כי בטח יהיה הטוב, ואם

מסתפק וחושש על היפוך הטוב הוא מחוסר בטחון. ואין הוראה זו בבטחון נכונה, שכל שלא נתברר גורל העתיד אין העתיד מוכרע ... אבל ענין הבטחון הוא האמון שאין מקרה בעולם

Many people, he writes (פ"ב ג), seem to have Bitachon as long as things are going well. But the moment the going gets tough, they are shown not to have had Bitachon after all.

שם פ"ב ב:

ולהאמור האמונה והבטחון אחת היא, רק האמונה היא המבט הכללי של בעליה, והבטחון המבט של המאמין על עצמו, האמונה בבחינת הלכה, והבטחון בבחינת מעשה

Practically speaking this means that in a situation of danger, such as ours, it is incumbent on baalei bitachon to take the necessary precautions, within the realm of normal efforts of Hishtadlus as defined by the experts in the field. In addition we must remember that "saying Shema twice a day" – our reinforcement of our avodas Hashem is the key part of our hishtadlus. Having done our hishtadlus, baalei bitachon can feel secure and calm in the knowledge that they have upheld their side of the 'deal' and the rest – the eventual outcome – is up to Hashem, Who effects the outcome in our ultimate best interests.

SOME GENERAL STATISTICS ON WAR

A Scourge of Small Arms

By Jeffrey Boutwell and Michael T. Klare

Regions in Conflict In 1998, 1999 or 2000	Soldiers and Rebels under 18	
	Total #	Lowest age
Afghanistan	100,000+*	10
Algeria	100+*	15
Angola	7,000+	8
Bangladesh	100+	16
Burundi	8,000 +	8
Cambodia	7,000*	5
Central African Rep.	None	
Chad	Not Known	12
Chechnya	1,000+*	11
China	None	
Columbia	19,000+	8
Comoros	Not Known	13
Congo (Brazzaville)	Not known	14
East Timor	1,000+	15
Egypt	None	
Eritrea	100+	11
Ethiopia	Not known	12
Georgia	None	
Guatemala	1,000+*	11
Guinea-Bissau	50+	17
Haiti	None	
Honduras	1,000+*	13
Kashmir	100+*	12
Kenya	None	
Kosovo	100+*	13
Kurdistan (Iraq, Iran, Turkey)	3,000+	7
Kyrgyzstan	None	
Lebanon	100+*	9
Lesotho	None	
Liberia	12,800	6
Mexico	1,000+*	6
Mozambique	None	
Myanmar	50,000+	6
Rwanda	20,000+	7

Senegal	None	
Sierra Leone	5,000+	5
Somalia	1,000+*	11
South Africa	None	
Sri Lanka	1,000+*	8
Sudan	25,000+	7
Tajikistan	100+*	16
Uganda	8,000+	5

**1996 Estimate (Other figures are for 1998-2000.)*

THE HUMAN COST OF WAR

Modern warfare kills more civilians than soldiers

By Walter C. Clemens, Jr., and J. David Singer

- Napoleonic War, 1803-1815- 1.33 million Soldiers killed in Combat. 1 million Civilians killed, plus Soldiers who died from wounds, accidents or disease.
- Crimean, 1853-1856- ¼ of a million soldiers killed in combat.
- Lopez (War of the Triple Alliance), 1864-1870- ¼ of a million soldiers killed in combat. ¼ of a million civilians killed, plus soldiers who died from wounds, accidents or disease.
- Spanish- Cuban, 1868-1878- 100,000 Soldiers killed in combat, 100,000 Civilians killed, plus soldiers who died from wounds, accidents or disease.
- Franco-Prussian, 1870-1871- 200,000 Soldiers killed in combat, 75,000 Civilians killed, plus soldiers who died from wounds, accidents or disease.
- Spanish-Cuban, Spanish-Cuban, Filipino-U.S., Filipino-U.S., 1895-1902, 50,000 Soldiers killed in combat. 400,000 Civilians killed, plus soldiers who died from wounds, accidents or disease.
- Russo-Japanese, 1904-1905 150,000 Soldiers killed in combat
- World war I, 1914-1918- 9 Million Soldiers killed in combat. 18.7 million civilians killed, plus soldiers who died from wounds, accidents or disease.
- Russian-Civil and Russo-Polish, 1917-1921- 2 million Soldiers killed in combat. 9 million Civilians killed, plus soldiers who died from wounds, accidents or disease.
- Chaco (Bolivia-Paraguay) 1932-1935- 150,000 soldiers killed in combat. 75,000 Civilians killed, plus soldiers who died from wounds, accidents or disease.
- Spanish-Civil, 1936-1939- 600,000 Soldiers killed in combat. 600,000 civilians killed, plus soldiers who died of wounds, accidents or disease.
- Sino-Japanese, 1937-1939- 1 million soldiers killed in combat. 1.1 million civilians killed, plus soldiers who died of wounds, accidents or disease.

- World War II 1939-1945- 15 million Soldiers killed in combat. 40.5 million Civilians killed, plus soldiers who died of wounds, accidents or disease.
- Franco- Vietnam and U.S. Vietnam, 1945-1954, 1963-1973, 1 ¼ million soldiers killed in combat. 2.7 million civilians killed plus soldiers who died of wounds, accidents or disease.
- Arab-Israeli, 1948-1954, 1967, 1973- 50,000 soldiers killed in combat. 50,000 civilians killed, plus soldiers who died of wounds, accidents or disease.
- Korean, 1950-1953 1 ¼ 2 million soldiers killed in combat. 2.9 million civilians killed, plus soldiers who died of wounds, accidents or disease.
- Belgian- Congo, 1960-1965- 75,000 total death. Breakdown unavailable.
- Angolan-Portuguese and Civil, 1961-1975, 1975-1995- 900,000 total death. Breakdown unavailable.
- Mozambique-Portuguese and civil 1965-1975, 1975-1995 – 10,000 Soldiers killed in combat. 1 million civilians killed, plus soldiers who died of wounds, accidents or disease.
- Bangladesh-Pakistan- India, 1971- 500,000 Soldiers killed in combat. 500,000 Civilians killed, plus soldiers who died of wounds, accidents or disease.
- Soviet- Afghanistan, 1979-1989- 500,000 Soldiers killed in combat.
- Iraq-Iran, 1980- 1988-500,000 Total death. Breakdown unavailable.
- Iraq-Kuwait-UN, 1990-1991- 100,000 Soldiers killed in combat. 100,000 Civilians killed, plus soldiers who died from wounds, accidents or disease.
- Serbia- Croatia-Bosnia, 1991-1995- 50,000 Soldiers killed in combat. 300,000 civilians killed, plus soldiers who died from wounds, accidents or disease.
- Russia- Chechnya, 1994-1996, 1999-Present-10,000 Soldiers killed in combat. 30,000 civilians killed, plus soldiers who died from wounds, accidents or disease.

Between 1985 and 1995, some two million children died from warfare, and another 10 million to 15 million were maimed physically or psychologically.